

NECROLOGIE VAN HET KARTUIZERCONVENT
VAN MONNIKHUIZEN

Het voormalige kartuizerklooster Monnikhuizen bij Arnhem was in 1335 begonnen. Het is in 1343 officieel bij de Orde ingelijfd en in het laatste kwartaal van de 16e eeuw ten onder gegaan ¹⁾. Wie wil nagaan, welke personen tot dit convent hebben behoord in de loop van zijn bestaan, heeft voornamelijk een tweetal bronnen tot zijn beschikking. De eerste en voornaamste bron evenwel, het oude necrologium of anniversarium van dit huis, is helaas verloren gegaan. Dit register zou ons volledig en uit de eerste hand hebben kunnen inlichten over de namen van al degenen, die hier thuis zijn geweest, en over de kalenderdagen waarop zij zijn gestorven. Dit gemis is te meer te betreuren, nu ook een ander register, te weten dat der graflijsten van Monnikhuizen, niet is bewaard. Ook hieruit zouden anders de namen kunnen worden geput van alle kloosterlingen, zowel geprofesten van het convent als zogenaamde hospites, die hier zijn gestorven, en wel in de volgorde van tijd, waarin zij daar waren begraven. Bovendien zouden deze lijsten ons hebben medegedeeld de namen van de talrijke wereldlijke personen, die in de kerk, het grote pand, het kleine pand of elders in het klooster hun laatste rustplaats hadden gevonden.

Zoals hiervoor reeds is gezegd, zijn wij thans aangewezen op twee andere bronnen. Handschrift no. 351 (1222) van het archief der stad Trier (16e eeuw), af

¹⁾ Vgl. onze bijdrage „De priors van het kartuizerklooster Monnikhuizen bij Arnhem” in A.A.U. LVI (1932), 1—80, en LVIII (1934), 112—115.

komstig van de voormalige kartuize aldaar, bevat een lijst van extranei, die in het tijdvak 1340—1530 bij de Kartuizers van Keulen zijn begraven. („Nomina sepul-torum utriusque sexus apud Carthusianos Colonienses ab anno 1340—1530”). Op ff. 27 e.v. wordt deze lijst gevolgd door een *Elenchus confratrum Carthusiano-rum domorum Confluentiae, Treviris, Coloniae et Gel-riae defunctorum ab anno 1350—1521*. Derhalve door een lijst van overleden monniken en broeders, die krachtens hun professie behoord hebben tot de con-venten van Coblenz, Trier, Keulen en Arnhem, met vermelding achter elke naam van het jaar, waarin het overlijden van de betrokkene in de cartae van het ge-neraal kapittel voorkwam, met dien verstande, dat de lijst zich beperkt tot het tijdvak 1350—1521.

Het lijkt willekeurig, dat juist van deze vier conven-ten de overledenen worden vermeld en bijvoorbeeld niet van de vroegere kloosters der Orde te Roermond, Amsterdam, Utrecht, Kampen, Wesel en Vogelsang. Dit vindt zijn oorzaak in de confraterniteit, welke in 1350 tussen de vier genoemde conventen was tot stand gekomen. Het register moest dienen om aan de daar-uit voortvloeiende wederkerige verplichtingen te vol-doen en is daarom beperkt tot degenen, die aan deze conventen door de dood waren ontvallen. De lijst is wat de 14de eeuw en het jaar 1402 betreft, niet volle-dig. Zij was, zoals op fol. 28 wordt medegedeeld, ge-trokken uit de cartae van het generaal kapittel, welke op het tijdstip van de samenstelling in de kartuize van Coblenz voorhanden waren. Echter, zo voegt de be-werker er aan toe, niet alle overledenen komen daarin voor, aangezien verschillende cartae aan de collectie ontbraken. Met name die uit de jaren 1351 tot en met 1354, 1357, 1358, 1360, 1361, 1363, 1367, 1398, 1399 en 1402, dus die van 13 jaren waren niet aanwezig. Wanneer men rekent, dat bijgevolg van de tweede

helft der 14de eeuw ongeveer een vierde van het aantal jaren mankeert, zal dus ook wellicht ongeveer een vierde van het aantal conventualen van Monnikhuizen, die in dit tijdvak overleden zijn, aan de opgave ontbreken, hetgeen zou corresponderen met een vierde van de namen. Bovendien vangt de lijst in kwestie eerst aan in 1350, het jaar waarin de voormelde confederatie is tot stand gekomen, zodat men daarin niet aantreft de leden van het Arnhemse convent, die tussen het stichtingsjaar van Monnikhuizen (1335) en het midden der eeuw zijn gestorven. Het toen nog zeer kleine convent is echter in die periode wegens de onrust in Gelre gedurende zes jaren over andere kloosters der Orde verdeeld geweest, zodat, ook al denkt men aan de beruchte pestjaren rond 1349, het aantal verliezen in de eerste helft der 14de eeuw door Monnikhuizen geleden, absoluut genomen, niet noemenswaard kan zijn.

Ten tweede zijn, althans van het midden der 14de eeuw af, vrij volledig tot ons gekomen de overlijdensberichten, op het convent betrekking hebbende, welke bij gelegenheid van het generaal kapittel, volgende op de sterfdag, door de Grande Chartreuse plachten te worden afgegeven. Deze zogenaamde cartae bevatten de namen van monachi, clerici redditii, conversi, laici redditii, donati en prebendarii van Monnikhuizen²⁾. De patres capitulares vergaderden jaarlijks kort na Pasen. Ieder jaar werden dus in de cartae medegedeeld de namen van de leden der Orde, die sedert het generaal kapittel van het voorgaande jaar waren gestorven. De jaartallen ontleend aan deze bron zijn dus eveneens niet de sterfjaren, maar het jaar, waarin het bestuur der Orde het doodsbericht heeft afgegeven. Met behulp echter van de kalenderdag van het overlijden, welke in een aantal gevallen uit de necrologia

2) Archives de la Grande Chartreuse, A-v, no. 148a.

van een der andere kloosters van de provincie, waartoe Monnikhuizen behoorde, kan worden geput, kan vaak de volledige sterfdatum worden vastgesteld. Hierbij denken wij vooral aan het oude necrologium van de Utrechtse Kartuziers³⁾ en aan het 18de eeuwse grotendeels bewaarde necrologium van het Roermondse convent⁴⁾.

De uit deze bronnen verkregen necrologie, aangevuld met een aantal elders bijeengezochte gegevens, wordt hier medegedeeld. Zij telt aldus ruim 200 namen, welke op ongeveer 16 na alle betrekking hebben op professi van Monnikhuizen. Zij, die in een ander huis gestabiliseerd waren, doch te Arnhem als prior hebben gefungeerd, alsmede enige anderen, die als hospites korter of langer in Monnikhuizen hebben verbleven, worden in onderstaande lijst met een * aangeduid. Niet allen echter, die daar gehospiteerd hebben, zijn hierin opgenomen.⁵⁾

3) Uitgegeven in *Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap gevestigd te Utrecht*, IX (1886), 126-392.

4) *Anniversaria Cartusiae Ruremundensis* (hs 18de eeuw Redemptoristenklooster Nebo, Nijmegen). Het gedeelte van 1 Jan. tot en met 19 Febr. ontbreekt. In 1429 had Monnikhuizen ook een confoederatio of associatio gesloten met het Roermondse convent. (Vgl. *Publications de la Société Hist. et Archéol. dans le Limbourg*, LXXXVI-LXXXVII (1950-51), 187, 203.

5) Gebezigde afkortingen:

A.A.U.: *Archief v. d. Gesch. van het Aartsb. Utrecht.*

B.B.: *Bosche Bijdragen.*

H.B.: *Haarlemse Bijdragen.*

c.: cartae capituli generalis.

Handelingen: *Handelingen v. h. Genootschap „Société d'Emulation” te Brugge*, LXXXIII.

N.R.: Necrologium Roermondse kartuize.

N.U.: Necrologium Utrechtse kartuize.

N.T.: De op blz. 91 bedoelde *Elenchus*, bewaard te Trier.

N.N.B.W.: *Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek*, I-X, Utrecht 1911-1937.

- c. 1350 D. Nicolaas, monnik
N.T.
- 1359, 16 Maart fr. Philippus, convers
c. 1360. N.R. 16 Maart.
„qui habet tricenarium per totum Ordinem.”
- 1361, 8 Oct. D. Christianus, oud-prior
c. 1362; N.T.; N.R. 8 Oct.; A.A.U. LVI (1932),
16.
- 1378(?), 26 April * D. Joannes de Moelner, monnik
A.A.U. LVI (1932), 30; F. Prims, *Geschiedenis van Antwerpen*, IV, 2e boek, blz. 196 en V, blz. 264; *Hist. Tijdschrift*, XII, 151; Archief Grande Chartreuse, A-v, 148a.
Professus van het klooster buiten Gent, waar hij omstreeks 1359 prior is geweest. In 1370 en 1371 vermeld als prior bij Antwerpen. Hij was hospes te Monnikhuizen, toen het generaal-kapittel hem in 1378 in zieke toestand overplaatste naar Antwerpen. Mogelijk is hij dezelfde als de in een der brieven van Geert Groote in 1378 als overleden vermelde magister Jan van Amsterdam.
- c. 1383 D. Giselbertus, monnik
N.T.
- 1384, 3 Maart D. Willem v. Backerweert, prior. c. 1384; N.T.; A.A.U. LVI (1932), 30-31; LVIII (1934), 114; *Hist. Tijdschrift* 12 (1933), 152-153; *Gerardi Magni Epistolae*, p. XXVII. 15. Hij is prior geweest 1378-1384.
- 13.. D. Bartholomeus Utroff, monnik.
A.A.U. LVI (1932), 16; C. Bohic, *Chronica Or-*

O.G.E.: *Ons Geestelijk Erf*.

Le Vasseur: *L. le Vasseur, Ephemerides Ordinis Cartusienis, Monstrolii 1890-1898*.

dinis Cartusienis (Parkminster 1911), III, 142-145.

Aanvankelijk professus van Monnikhuizen. In 1360 was hij hospes in de Grande Chartreuse en is toen als een der initiatores naar de nieuwe nederzetting te Luik gezonden, aan welk convent hij door een tweede professie werd verbonden.

- 1384, 20 Aug. Geert Groote, oud-prebendarius. Hij heeft enige tijd als provenier in het klooster gewoond, vermoedelijk sedert zijn bekeering in 1374 tot omstreeks 1377⁶⁾.
- c. 1392 D. Laurens, monnik
c. 1392; N.T.
- 1393, 19 Oct. D. Boudewijn van Amsterdam, oud-prior. c. 1394; N.R. 14 Oct.: A.A.U. LVI (1932), 30-32; LVIII (1934), 113-114. B.B. XVIII (1941), 42-44, 47-51.
Hij was prior te Arnhem 1376-1378, te Geertruidenberg 1378-pl.m. 1380 en andermaal 1382-1393. Tevens is hij 1382-1393 bestuurder der provincie geweest.
- c. 1394 D. Jacob, vicaris
c. 1394; N.T.
- 1394, 17 Mei D. Willem, oud-prior
c. 1395; N.T.; N.R.; A.A.U. LVI (1932), 30-32.

⁶⁾ O.i. ten onrechte heeft Prof. Jac. van Ginneken S.J. (*Verhandelingen der Ned. Akademie van Wetenschappen*, afd. letterkunde, N.R., deel XLVII, 1942, no. 2) aangenomen, dat Geert Groote hier novice of donaat is geweest. Vast staat, dat Groote het kleed van Sint Bruno niet heeft gedragen. Wel delen zijn biografen als bijzonderheid mede, dat hij als onderkleding het cilicium of haren boetekleed droeg, zoals de Kartuziers er een dragen, doch zijn bovenkleding was in deze jaren niet die van een Kartuizer. (Vgl. A.A.U. XXVII (1901), 413).

Hij was prior 1384—1393 en is ook als visitator opgetreden.

c. 1395 D. H e r m a n u s B i m (?), monnik
N.T.

1408, 20 Dec. * D. H e n d r i k v a n E g h e r v a n
Kalkar, oud-prior.

c. 1409; N.T.; H. B. C. W. Vermeer, *Het tractaat „Ortus et decursus Ordinis Cartusien-sis” van Hendrik Egher van Kalkar. Met een biografische inleiding* (Wageningen 1929); A.A.U. LVI (1932), 17—23; O.G.E. (1951), 12. *Publications* t.a.p., 189—192, 198—199, 223—263.

Geboren in 1328 uit een patricische familie, studeerde hij aan de universiteit te Parijs. In 1465 is hij te Keulen Kartuiser geworden. Hij was prior van Monnikhuizen 1368—1373, rector van de nieuwe nederzetting te Roermond 1373—1377, prior te Keulen 1377—1384, te Straatsburg 1384—1396. Tevens is hij 1375—1396 nagenoeg onafgebroken eerste visitator zijner provincie geweest.

In 1398 heeft hij de geschiedenis zijner Orde voltooid. Ook zijn van zijn hand een aantal geestelijke tractaten, sermonen en brieven bewaard. Hendrik van Kalkar wordt door een der oude levensbeschrijvers van Geert Groote, te weten Petrus Horn (*Ned. Archief voor Kerk-geschiedenis*, N.S. VI (1909), 339) aangeduid als degene, die Groote's bekering heeft mogen bewerken, hoewel Horn de mogelijkheid heeft opengelaten, dat ook Groote's medekannunnik Jan van Arnhem deze inkeer heeft bevorderd.

P. Dorlandus geeft in zijn *Chronicon Cartu-siense* (Coloniae 1608), p.p. 282—283, een mi-

rakelgeschiedenis, betrekking hebbende op Hendrik van Kalkar.

c. 1409 D. G i s e l b e r t v a n E y m e r e n, prior
c. 1409; N.T.; A.A.U. LVI (1932), 32—33.
Prior 1393—1408 of 1409⁷⁾.

1410, 22 Juni D. H e r m a n C l i n c k e, monnik
c. 1411; N.R. 25 Juni: *Handelingen*, 35—37.
Misschien stamde hij uit Drents adellijk ge-slacht van die naam, ook van Runen geheten. (Vgl. *Maandblad Ned. Leeuw*, LV, 433—436, LVI, 534—538). Hij is 1395—1410 prior te Brugge geweest en is daar gestorven. Tijdens het Westerse Schisma heeft hij in tegenstelling tot zijn confraters van Monnikhuizen de zijde van Avignon gehouden.

1410, 9 Juli D. H e n d r i k v a n C o e s f e l d, oud-prior. c. 1411: N.T.; A.A.U. LVI (1932), 23—30, LVIII (1934), 113—144; B.B. XVIII (1941-1945), 52—59.

Hij was prior te Arnhem 1373—1376, voorts te Zelem omstreeks 1394 en te Geertruidenberg van omstreeks 1404 tot zijn dood. Mogelijk heeft hij ook nog het klooster bij Geeraards-

⁷⁾ Op deze periode heeft betrekking het volgende exempel, opgetekend door de tijdgenoot Albertus Kyvet (*Referendarium exemplorum*, hs. 3856 Kon. Bibl. Brussel, fol. 26v—27) „circa annum Domini 1404 egredientibus fratribus nostris Arnhemensibus pro ordinario spaciamento extra conseptum domus, contigit ut vicarius noster Henricus ruri reperiret cicadam. Quam manui imponens hortata est ut cautiunculam aliquam recreationis causa concineret. Nec abnuit illa. Misit autem vicarius ad monasterium ut nonnihil micarum panis albi inde ferrent, quas cicada deglutiendas, quasi pro re bene gesta obporrigeret, dicens: accipe et comede. Et mox quoque paruit, praesente cive quodam Arnhemensi ex urbe veniente et cum admiratione proclamante: Revera, si cui mundanorum hominum id contigeret, miraculi loco fabri merito deberet.”

bergen bestuurd. Vaak heeft hij als visitator gefungeerd. In 1405 reisde hij met een opdracht naar Engeland. Hij heeft zich een naam verworven als schrijver van ascetische werken.

c. 1415 fr. Jan, convers
N.T.

1415, 24 Nov. D. Herman van Keulen, monnik
c. 1415; N.T.; N.R. 24 Nov.

c. 1416 D. Gerrit Pannert, monnik
c. 1416.

Overleden in de kartuize van Zelem bij Diest ⁸⁾).

1415, 16 Jan. D. Hendrik Beckbeeck van Oldenzaal, monnik.

c. 1415; H.B. LIV (1937), 30, 36–41; *Handelingen*, 37–39.

In 1393 is hij met enkele andere initiatoren naar de nieuwe nederzetting bij Amsterdam gezonden, waar hij als rector met de leiding is belast. Vermoedelijk is hij daar in 1398 prior geworden. Tot 1404 schijnt hij dit huis te hebben bestuurd. Daarna is hij nog 1410–1415 prior te Brugge geweest. Hij heeft zich verdienstelijk gemaakt als boekschrijver. Zijn naam komt in N.T. en N.R. niet voor. Mogelijk is hij later elders gestabiliseerd.

⁸⁾ Niet te verwarren met de Zelemse prior Gerrit Schulte, die in 1421 uit zijn functie is ontheven en door de Grande Chartreuse om gezondheidsredenen naar Monnikhuizen werd gezonden. Hij was echter reeds overleden, toen deze beslissing Diest bereikte. c. 1421: „Priori domus Sancti Joannis Baptistae prope Diest propter suas graves infirmitates fit misericordia ad suam magnam instantiam. Et quia aer dicte domus est sibi inconveniens, vadat ad domum monachorum in Geldria ad sanitatem recuperandam; et committitur visitoribus provisio dicte domus Diestensis.”

1415, 6 Oct. * D. Tydeman Graeuwert,
monnik.

A.A.U. LIII (1929), 300–317; B.B. XVIII (1941/5), 41–46; *Handelingen*, 30–32.

Professus van de kartuize bij Geertruidenberg. Hij was prior te Geertruidenberg 1374–1378, te Luik 1378–1380, te Geertruidenberg 1380–1382, te Brugge 1390–1391 en te Utrecht 1391–1398. Hij stierf als hospes te Monnikhuizen, waar hij met een confrater tijdelijk gastvrijheid genoot wegens de armoede van zijn convent te Utrecht.

1415, fr. Dirk van Brederode, clericus redditus.

Hist. Tijdschrift, III (1924), 8–29; N.N.B.W. VII, 200–203; *Jaarboek Haerlem*, 1947, blz. 74–81.

Oudste zoon van Reinout I, de 6de heer van Brederode, graaf van Gennep. Hij had zich in 1389 als laicus redditus verbonden aan de kartuize van Arnhem. In 1391 werd hij er clericus redditus. In 1402 is hij overgegaan naar het convent van Zelem bij Diest, waar zijn oudste broeder Jan, de 7de heer van Brederode, convers was geworden ⁹⁾).

⁹⁾ Zijn tijdgenoot en comprofessus Albertus Kyvet, *Referendarium exemplorum*, dist. 6, caput 10, f. 31) noemt zijn naam in het volgende exempel: „Cum Wilhelmus dux Geldriae et Juliae anno Domini 1394 haberet secretarium quendam nomine Thomam de Loyenhuys, id non contentus amplis suis opibus et beneficiis a Principe obtentis, ausus fuit ab eodem insuper petere abbatiam S. Cornelii prope Aquigranum, quae vulgo dicitur Corneliimunster, nec cessavit fatigare Principem donec suo esset desiderio factum satis. Cum autem aliquanto post inviserat Carthusiam Arnhemensem, quaesivit ex illo D. Theodoricus de Brederode, loci istius religiosus, an non cogitaret de morte sua et extremo Dei iudicio, respondit cum cachinno, illa

- c. 1417 D. Werner, monnik
c. 1417; N.T.
- c. 1417 fr. Gerrit Krenck, convers
c. 1417; N.T.
Mogelijk dezelfde als fr. Gerrit van Utrecht,
die in N.R. op 12 Mei staat vermeld.
- c. 1418 D. Petrus de Voell, monnik
c. 1418; N.T.
- 1417, 12 Oct. D. Bernard, monnik.
c. 1418; A.A.U. LIII, (1929), 319.
Hij was prior te Luik 1390–1403, te Utrecht
1403–1409 of 1410 en andermaal te Luik 1409
of 1410–1417.
- c. 1419 D. Hendrik van Alkemade, monnik
c. 1419; N.T.; O.G.E. XVI (1942), 154–155.
Hij was een broeder van ridder Floris van Al-
kemade. Aanvankelijk is hij landcommandeur
van de Duitse Orde, Balye van Utrecht, ge-
weest. Omstreeks 1369 is hij Kartuizer gewor-
den. Geert Groote heeft tot hem een exhortatio
gericht om hem aan te sporen tot volharding ¹⁰)
- 1419, 28 Oct. D. Jan van Snackendam,
monnik
c. 1419; N.T.; N.R. 28 Oct.
- c. 1419 Hendrik, laicus redditus
c. 1419.
- c. 1419 Jacob, laicus redditus
c. 1419.
- 1420, 14 April D. Willem Strijt, monnik
c. 1420; N.T.; N.R. 14 April.

esse futuri temporis, beneficia autem opimas praesentis. Verum
non impune tam scuriliter iocatus est; profectus enim eodem
isto anno Coloniam, peste ibidem correptus, misere imperiit.”

¹⁰) *Gerardi Magni Epistolae* ed. W. Mulder S.J., (Antverpia
1933), 269–281; *Hist. Tijdschr.* XII (1933), 358–359.

- c. 1420 fr. Willem, convers.
c. 1420; N.T.
- 1421, 23 Juni D. Hendrik van Vethusen,
monnik
c. 1422; N.U. 282, 354; N.T.; Le Vasseur II,
359; A.A.U. LIII (1929), 323–324.
Hij was prior te Utrecht 1416–1421 en is daar
gestorven.
- 1423, 14 Aug. D. Alphardus de Hollandia,
prior
c. 1424; N.T.; N.U. 301; Le Vasseur III.
70; A.A.U. LVI (1932), 33–37.
Hij was prior te Erfurt 1400–1408 en te Mon-
nikhuizen 1409–1424. Tevens is hij sedert
1401 bijna doorlopend visitator of convisitator
geweest.
- 1425, 27 Sept. D. Alphaert Christiaensz
van Amsterdam, monnik
c. 1426; N.T.; N.U. 354; H. B. LIV (1937), 44–
46; B.B. XVIII (1941/5), 66–69.
Hij is te Parijs magister artium geworden.
Aanvankelijk professor en rector (1388) van
de Heidelbergse universiteit. Hij was prior te
Roermond omstreeks 1408, te Amsterdam 1415
of 1416–1420 en te Geertruidenberg pl.m. 1423
–1425. Hij is begraven in de kartuize bij
Utrecht.
- 1427, 12 Aug. * D. Hendrik van Hessen, alias
von Altendorf, prior
c. 1428; N.T.; Le Vasseur, III, 67; A.A.U.
LVI (1932), 37–45; K. J. Heilig, *Kritische Stu-
dien zum Schrifttum der beiden Heinriche von
Hessen* (in: *Römische Quartalschrift* XL, 105
–176).
Aanvankelijk studeerde hij aan de Keulse uni-
versiteit, later (sinds 1400) te Heidelberg, waar

hij ook professor en rector is geweest. Hij is hier in het eerste decennium der eeuw een van de leidende figuren van de artisten-faculteit geweest. Hij werd monnik in de kartuize van Freiburg i. Br., waar hij 1418–1424 prior is geweest. In 1424–1427 heeft hij Monnikhuizen als prior bestuurd. Tevens is hij 1418–1422 convisitator en 1422–1426 visitator van de Rijnprovincie geweest¹¹). Hij is auteur van verschillende geschriften.

c. 1430 fr. Gerbertus Merman, clericus redditus. c. 1428; N.T.

1430, 19 Sept. D. Herman v. Munster, monnik c. 1431; N.T.; N.R. 19 Sept.

c. 1431 D. Gerrit Upterhouff, monnik c. 1431; N.T. In N.T. staat abusievelijk achter zijn naam: conversus.

c. 1432 fr. Reynald van Coverden, convers c. 1432; N.T.

c. 1432 fr. Herman van Apeldoorn, convers c. 1432; N.T. Hij is gestorven 23 Febr. of 25 Sept. (A. R.).

Een Herman van Apeldoorn wordt in 1402 vermeld als ambtman van Salland¹²).

¹¹) Het verslag van een door hem met de prior van Mainz Ortwin Hoppener gehouden visitatie in de kartuize bij Straatsburg is te Milaan bewaard. (Vgl. P. Willebrord Hug O.S.B., *Visitationsrecesz aus der Straszburger Kartause vom Jahre 1418, 22–31 Oct.*, in: *Hist. Jahrb.* 56 (1936), 372–378).

¹²) De convers was een neef van jonkvrouw Mechtelt van Apeldoorn, een der eerste zusters in het klooster van Diepenveen. Ofschoon rijk en werelds, kwam hij zijn nicht vaak bezoeken en bij die gelegenheden placht zij hem te onderhouden over de belangen zijner ziel. Allengs begon Herman „een voncken te krijghen”. Ten laatste besloot hij om ook de wereld vaarwel te zeggen. Hij toog naar Monnikhuizen en werd daar aangenomen als convers. Na een lang en stichtend leven werd hij

c. 1433 D. Stephanus Hughen, monnik.
c. 1433; N.T.

1434, 16 Febr. D. Jan van Delden van Oldenzaal, monnik

c. 1434; N.T.; *Vanden doechden der vuriger ende stichtiger susteren van Diepenveen*, 203–207; W. J. Kühler, t.a.p., 46, 347a, C. le Couteulx, *Annales Ordinis Cartusiensis*, VII, 400–402; Le Vasseur, I, 197; N.N.B. W. VI, 384–385; S. d'Ydewalle, *De kartuize van Sint-Anna-ter-Woestijne* (Brussel 1945), 72, 77, 182.

Hij studeerde in de jaren 1387–1390 aan de pas gestichte Universiteit van Heidelberg, tegelijk met zijn latere Arnhemse confraters Garcilius van Gruythuys en Alphairt van Amsterdam (G. Toepke, *Die Matrikel der Universität Heidelberg von 1386 bis 1662*, I, (Heidelberg 1884), 20, 46.

Aanvankelijk was hij pastoor te Oldenzaal.

doodziek. Het convent, dat zich naar kartuizerzede om zijn sterfbed had geschaard, waande hem reeds gestorven en bad voor zijn zielerust. Tot aller verbazing echter leefde hij weder op en zuchtte: „Och broeders, wat doet gij? God moetet U vergeven. – Ick was al in die doer des ewigen levens, daer heb dij mij weder uut geroepen. Mer doch, comet nu alle gader bij mij. Ick wil u een sermoen int latijne doen opdat gij sekerlicke geloven moegen dattet waer is dat ick u seggen sal ende alst sermoen uut is, soe sal ick weder varen int ewige leven.” Toen hield hij, hoewel slechts een ongeletterde convers, zulk een treffend sermoen in het latijn, als zij nog nimmer hadden gehoord. Daarna lag hij weer ontzield neer.” „Dese broeder – aldus de kroniekschrijver – heeft gehat een geheel afkeer van allen quaden ende een geheel toekeer tot allen deuchden.” (*Van de doechden der vurigen en stichtigen susteren van Diepenveen*, uitg. D. A. Brinkerink (Groningen 1904) 276–277; W. J. Kühler, *Johannes Brinckerinck en zijn klooster te Diepenveen* (Rotterdam 1928), 68, 309.

Omstreeks 1392 ontving hij te Monnikhuizen het kleed van Sint Bruno. Na aldaar procurator te zijn geweest is hij 1396–1402 belast met het ambt van vicaris der kartuizerzusters bij Brugge. In 1417 is hij aangewezen als rector van een bij Wesel te stichten kartuize. In de jaren 1420–1424 is hij prior van dit nieuwe klooster geweest, waaraan hij door een tweede professie is verbonden. Hij is te Wesel gestorven ¹³).

- c. 1437 D. Jan van Leiden, prior
c. 1437; N.T.; A.A.U. LVI (1932), 48–49, waar zijn naam foutief is gelezen „de Choudon”. Hij is prior geweest 1430–1436 of 1437.
- c. 1438 D. Wessel van Bronchorst, monnik
c. 1438; N.T.
- 1439, 6 Juli D. Albertus Buervan Utrecht, oud-prior.
N.T.; N.U., 155, 245, 287; A.A.U. LIII (1929), 320–323; LVI (1932), 45–48.
Hij had gestudeerd aan de universiteit te Keulen, waar hij de graden van magister artium en van medicinae doctor had behaald. Hij was prior te Utrecht van omstreeks 1412 tot 1414,

¹³) Jan van Delden was, toen hij intrad, van middelbare leeftijd. Hij was de oudere broeder van de uit de kring der devoten bekende zuster Elsebe Hasenbroecks. Zij stamden uit een aanzienlijk geslacht. Toen hij het voornemen had opgevat Kartuizer te worden, was zij een jonge weduwe. Zij toonde zich zeer bedroefd. Jan maakte zich over haar zorgen, doch Florens Radewijnsz ried hem aan zijn roeping te volgen. Enkele maanden later begon ook Elsebe ernstig na te denken over haar levensdoel. Zij bezocht haar broeder te Monnikhuizen en deelde hem mede, dat ook zij „onsen lieven here dienen wolde onder gueden menschen.” Hij ried haar de zusters van het Meester-Geertshuis in Deventer aan en gaf haar een boek mede. Later is zij een der eerste zusters van Diepenveen geworden.

te Roermond 1414–1415, andermaal te Utrecht 1421–1426, te Arnhem 1427–1430 en eindelijk te Basel 1432–1439. Bovendien is hij 1414–1439 bijna onafgebroken visitator van de Rijnprovincie geweest. Hij is te Basel gestorven ¹⁴).

- c. 1440 D. Godfried van Monichusen,
vicaris
c. 1440; N.T.
- 1444, 22 Mei D. Garcilius van Gruythuys,
prior.
c. 1445; N.T.; N.U. 270; A.A.U. LVI (1932), 51–53.
Studeerde in 1386 aan de universiteit van Heidelberg. In 1432 vindt men hem vermeld als procurator van Monnikhuizen, waar hij 1438–1444 prior is geweest ¹⁵).

¹⁴) Tijdens zijn prioraat ontving het convent, welks goederen door oorlogsbenden uit het Oversticht werden vernield en geplunderd, 16 Jan. 1428 de verzekering, dat zij wegens hun trouw aan de wettige bisschop bij een eventueel zoenverdrag schadevergoeding zouden ontvangen. (A. G. Jongkees, *Staat en Kerk in Holland en Zeeland onder de Bourgondische hertogen*, Groningen 1942).

¹⁵) Zijn tijdgenoot Albert Kyvet deelt in zijn *Referendarium exemplorum*, Dist. 7, caput 61, fo. 28v–29, het volgende mede: „Quidem prior in Monnikhuysen ordinis Cartusiensis Gersilius nomine, circa annum Domini 1443 cum aegrotaret, habuit donatum quemdam Johannem, qui in eodem monasterio solitus erat panes pinsere et cervicium coquere. Qui cum videret Priorem suum de vita periclitari, rogavit ut simul posset cum ipso hinc emigrare. Ad cuius petitionem Prior tacuit. Verum cum sequenti die vehementius flagitaret, dixit se post obitum, quantum posset apud Deum precibus negotium promoturum. Obiit autem Prior et sepultus est die quadam Dominica. Cuius sepulturae dum laicus hic Johannes interesset sensit se in ipso coemeterio aegritudine corripit, a qua et mortuus est, ita ut ipsa die Mercurii post sepulturam Prioris sui ibidem et sepeliretur. Quemadmodum nobis retulit fr. Wilhelmus domus istius con-

- 1444, Mei Jan, donaat
Kyvet, *Referendarium Exemplorum*, t.a.p.
- 1449, 17 Mei D. Albertus Kyvet van
Arnhem, monnik
c. 1450, N.T.; A.A.U. LVI, (1932), 9, 10, 35,
47; H.B. LIV (1937), 33–34, 37–38; O.G.E.
25 (1951), 36¹⁶).
- 1455, 5 Aug. fr. Stephanus Doys, convers.
c. 1456; N.T.; N.R. 5 Aug.; A.A.U. LVI (1932),
53.
- c. 1456 D. Gerrit van Kalkar, monnik
c. 1456; N.T.
- c. 1457 D. Sibertus de Zittert, monnik
c. 1457; N.T.
- c. 1457 D. Jacob Fige, monnik
c. 1456; N.T.
c. 1456: „monachus professus primo domus in
Monichusen, ultimo domus Leodii.”
- 1457, 20 Sept. D. Jan van Coesfeld, monnik
c. 1457; N.T.; N.R. 20 Sept.
- 1457, 25 Nov. fr. Arnold Kuyter, convers.
c. 1458; N.T.; N.R. 25 Nov.: *Bijdr. en Meded.
Gelre*, XVII (1914), 223.

versus fide dignus.” Laatstbedoelde convers was fr. Willem van Monichusen.

¹⁶) In 1393 heeft hij als een der initiatores de grondslag helpen leggen van het nieuwe kartuizerconvent buiten Amsterdam. Hier is hij gebleven tot omstreeks 1418, toen hij aan Jan van Delden werd toegevoegd voor de stichting van een nederzetting der Orde bij Wesel. Hij is in dit nieuwe klooster gestabiliseerd en is daar tot zijn dood gebleven. De tekst van de uitvoerige lijkrede, die zijn prior Henricus de Pyro bij zijn overlijden heeft gehouden, is bewaard. Hij was een voortreffelijke boekschrijver en een vaardige illuminator. Tevens is hij de auteur van een *Referendarium Exemplorum*, waarvan slechts fragmenten zijn bewaard. P. Dordanus, *Chronicon Cartusiense* (Coloniae 1609), 286, verhaalt een mirakelgeschiedenis, welke op hem betrekking heeft.

- 1457, 29 Nov. D. Dirk Nage, monnik
c. 1458; N.T.; N.R. 29 Nov.
- c. 1458 D. Marcilius Boechamer van
Doesborch, vicaris, oud-prior
c. 1458; N.T.; A.A.U. LVI (1932), 50–51; B.B.
XVIII, (1941/5), 73–74.
Studeerde omstreeks 1414 aan de Keulse uni-
versiteit. Hij was prior te Monnikhuizen 1436
–1438 en te Geertruidenberg 1438–pl.m. 1444.
- 1458, 27 Aug. P. Petrus de Alcmaria,
sacrista
c. 1459; N.T.; N.R. 27 Aug.
- c. 1460 D. Petrus de Alnsmaria, monnik
c. 1460; N.T.
- c. 1460 D. Jacob Spronck, monnik
c. 1460; N.T.: *Annalen des hist. Vereins für
den Niederrhein*, LII, 128.
Hij was prior te Wesel 1429–1435.
- c. 1460 D. Jacob Stolzen, monnik
c. 1460; N.T.; *Annalen* als voor, 127, waar hij
Jacob Schorten wordt genoemd.
- c. 1460 D. Nicolaas Tack, monnik
c. 1460; N.T.; A.A.U., LVI (1932), 38–39, 46,
48–49, 52.
Aanvankelijk professus van Monnikhuizen,
later van de kartuize te Mainz.
- c. 1461 fr. Willem van Monichusen, convers
c. 1461; N.T.
- 1462, 8 Aug. D. Hendrik van Orsoy van
Wesel, oud-prior
c. 1463; N.T.; *Annalen* als voor, 69; A.A.U.
LIII (1929), 54–57; LXII (1936), 254; J. C. H.
Weissenborn, *Acten der Erfurter Univer-
sität I* (Halle 1881), 87.
Zijn naam komt in 1409 voor in de studenten-
lijsten van de universiteit te Erfurt. Hij is

- prior geweest te Roermond van omstreeks 1421 tot 1432, te Zelem 1444–1448 en van Monnikhuizen 1444–1456. Men verwarre hem niet met zijn naam- en tijdgenoot, die monnik was van de Geertruidenbergse kartuize en 21 Mei 1484 is gestorven na een prioraat te Luik.
- c. 1464 D. Randolphus van Hoekelom, monnik
c. 1465; N.T.
„senior monachus”.
Over het geslacht van Hoekelom *Bijdr. en Meded. Gelre*, XLIII (1940), 241. Een Randolph van H. wordt in 1402 vermeld als bezitter van het huis Hoekelom onder Bennekom.
- 1464, 3 Aug. fr. Hendrik Vorchem, convers
c. 1465; N.T.; N.R. 3 Aug.
- 1466 D. Dirk Blifart, monnik
c. 1467; N.T.
- 1466, 23 Mei D. Dirk van Bommel, monnik
c. 1467; N.T.; N.R. 23 Mei.
- 1466, 26 April D. Hendrik Barbiers, monnik
c. 1467; N.T.; N.R. 26 April; A.A.U. LVI (1932), 55.
- c. 1468 Pieter Lausen, donaat
c. 1468.
- 1467 fr. Bernard Berbock, convers
c. 1468; N.T.; N.R. 24 Oct. of 17 Nov.
- c. 1469 D. Wijnand van Arnhem, oud-prior
c. 1469; N.T.; Jhr. D. P. N. Graswinckel, *Het oud-archief der gemeente Arnhem*, 3e stuk (1935), bl. 23, no. 105, en bl. 38, no. 182. Vgl. over het riddermatig geslacht, waaruit hij voortsproot, *Bijdr. en Meded. Gelre* XXXI (1928), 132–134, 152; XXX (1927), 146–165.
Hij is prior geweest vermoedelijk van 1457 tot omstreeks 1461. De priorenlijst in A.A.U. LVI

- (1932) 1–80 moet met zijn naam worden aangevuld. In de studentenlijsten van de Keulse universiteit komt zijn naam voor in 1449/50 (Keussen, I, 522)
- 1470, 12 Aug. D. Jan Steenken, alias de Doysbergh, vicaris.
c. 1471; N.U. 192, 300; B.B. XVIII (1941/5), 75–76. Zijn naam komt niet voor in N.T. In de Keulse studentenlijsten (Keussen I, 213) komt hij in 1425 voor als „Johannes de Doysberg aliter dictus Steynken Trai. d.”. Hij is prior te Geertruidenberg geweest 1449–pl.m. 1465.
- c. 1473 D. Willem van Zwijndrecht, monnik
c. 1473; N.T.
- 1475, 3 Aug. D. Cornelius Minimus (P)
monnik
c. 1476; N.T.; N.U. 347, 191; A.A.U. LVI (1932) 56, 58.
- c. 1476 fr. Reynerus de Castro, convers
c. 1476; N.T.
- c. 1480 D. Matthias van Amsterdam, monnik
c. 1480; N.T.
- 1481, 2 Sept. D. Arnold van Delft, monnik¹⁷⁾
c. 1482; N.T.; B.B. XVI 1941/5, 47; A.A.U. LVI (1932), 58.
- 1483, 1 April D. Gerrit Spronck van Haarlem, prior
c. 1483; N.T.; A.A.U. LVI (1932), 57–60.
Hij fungeerde nog in 1450 als rector van de universiteit te Leuven. Hij is prior geweest

¹⁷⁾ A. J. Maris, *Register van de in Gelderland gelegen goederen der Sint Salvatorsabdij te Prüm.*

- van vóór 1457¹⁸⁾ tot zijn dood, convisitator 1473—1481 en visitator 1481—1483.
- c. 1484 fr. Jan Tack, convers
c. 1484; N.T.
- c. 1485 D. Reynerus, monnik
c. 1485; N.T.
- c. 1486 D. Wessel Worm, monnik
c. 1485; N.T.; A.A.U. LVI (1932), 58.
- c. 1486 D. Willem van IJserlo, monnik
c. 1486; N.T.; A.A.U. LVI (1932), 8.
Vermoedelijk de boekschrijver van hs. 566, berustend in de Bibl. Mazarine te Parijs. In 1457 was hij naar de nieuwe nederzetting te Scheut gezonden, waar hij o.a. een codex, bevattende de Evangeliën, heeft afgeschreven, welke moest dienen tot voorlezing in het colloquium, en voorts een hs. horae diurnae. (A. Pil O.S.B., *Het middeleeuwse scriptorium van de kloosterbibliotheek te Scheut bij Brussel*, hs. d.d. 1951, p. 36).
- c. 1488 D. Jan Boen, monnik
c. 1489; N.T.
- c. 1489 D. Willem van Leiden, monnik
c. 1489.
- 1491, 12 Mei D. Dirk Poelman van Arnhem, procurator
c. 1492; N.T.; N.U., 268; N.R. 12 Mei. Vgl. A.A.U. LVI (1932), 3—4, waar abusievelijk als zijn sterfjaar is genoemd 1524, het jaar waarin het doodsbericht is afgegeven van zijn latere

¹⁸⁾ N.R. vermeldt onder 2 Sept.: „O. Arnoldus de Delft, prior et professus domus Monachorum”. In A.A.U. LVI (1932), 1—80, wordt hij niet in de priorenlijst genoemd. Op het tijdstip van zijn overlijden was stellig Gerrit Spronck prior van Monnikhuizen. Mogelijk was Arnold van Delft toen oud-prior en in dat geval moet hij vóór 1462 het klooster hebben bestuurd.

- naamgenoot, die als vicaris en als procurator van het convent heeft gefungeerd. Hij had te Leuven gestudeerd omstreeks 1445 (*Reusens, Matric. Univ. Louvain*, I, 240).
- 1494, 24 Jan. D. Arnold van Hoekelom, prior
c. 1494; N.T.; A.A.U. LVI (1932), 60—61; B.B. XVI (1941/5), 47.
Hij had gestudeerd aan de universiteit van Keulen. In de jaren 1484—1494 was hij prior van Monnikhuizen en tevens 1492—1493 visitator en 1493—1494 convisitator.
Over het geslacht van Hoekelom: *Bijdr. en Meded. Gelre*, XLIII (1940), 241, en *Maandblad De Ned. Leeuw*, jaarg. 1907, kol. 7; 1909, kol. 16, 146, 152, 161; 1910, kol. 85 en 143.
- 1494, 27 Febr. fr. Otto Pannekoeck, convers
c. 1494; N.T.; N.R. 27 Febr.
- c. 1495 Willem, donaat
c. 1495.
- c. 1496 D. Jacob van Utrecht, monnik
c. 1496; N.T.; A.A.U., LVI (1932), 58.
- c. 1496. D. Johannes Hattem, monnik
c. 1496; N.T.
- 1499, 30 Nov. D. Pieter van Rotterdam, monnik
c. 1500; N.T.; N.R. 30 Nov.
- c. 1500 Jan Beent, donaat
c. 1500.
- c. 1500 Jan Brandt, donaat
c. 1500.
- 1500, 15 Oct. D. Wouter Bor van Deventer vicaris
c. 1501; N.T.; N.R. 15 Oct.; A.A.U. LVI (1932), 9. Hij heeft uit het latijn vertaald uitgegeven een *Historie van Sinte Anna*, die in 1499 als incunabel is gedrukt en later herhaaldelijk op-

- nieuw in druk is verschenen. Vgl. O.G.E. 25. (1951), 42.
- c. 1501 D. Jan van Amsterdam, monnik
c. 1501; N.T.
- c. 1502 Werner, donaat
c. 1502.
- 1501, 29 Aug. D. Dirk van der Weyde, monnik
c. 1502; N.T.; N.R.; A.A.U., LXII (1936), 14-15.
Prior te Kampen 1493-1497. In de overlijdens-
berichten van de Grande Chartreuse is zijn
naam gespeld: van der Werden.
- 1502, 11 Aug. fr. Sander, convers
c. 1503; N.T.; N.R. 11 Aug.
- c. 1503 Godfried, donaat
c. 1503.
- c. 1503 Theodoricus de Molendino, donaat
c. 1503.
- c. 1504 D. Pieter van Amsterdam, monnik
c. 1504; N.T.
- c. 1504 fr. Hendrik van Zutfen, convers
c. 1504; N.T.
- c. 1504 Gerard Piscator, prebendarius
c. 1504.
- 1505, 23 Oct. D. Jacob van Grave, procurator
c. 1506; N.T.; N.R. 23 Oct.
- c. 1506 D. Arnold, junior, monnik¹⁹⁾
c. 1506; N.T.
- c. 1506 D. Arnold senior, monnik¹⁹⁾
c. 1506; N.T.

¹⁹⁾ Een van deze beiden moet zijn Mr. Arent Barendsz van Amsterdam, stichter van een vicarie op het Sint Christoffelaltaar in de Nieuwe Kerk aldaar, doctor in de medicijnen en in 1495 reeds Kartuizer te Monnikhuizen. (H.B. XIX (1894), 283-286, XXXI (1923), 248-249). N.R., 8 Oct., vermeldt D. Arnold van Amsterdam.

- c. 1506 Arnold van Leiden, donaat
c. 1506.
- 1506, 18 Sept. D. Bernard van Wesel,
procurator
c. 1507; N.T.; N.R. 18 Sept.
- 1506, 9 Oct. D. Andries van Grave, monnik
c. 1507; N.T.; N.R. 9 Oct.
- c. 1507 * D. Andries van Doornik, monnik
*E. Lamalle, La chronique de la chartreuse de
la Chapelle* (Louvain 1932), 117-118. Professor
aanvankelijk van de kartuize te Scheut, later
van die bij Edingen. Hij heeft als hospes ver-
bleven te Delft, Zierikzee, Geertruidenberg en
pl.m. 1487 te Arnhem.
- c. 1508 D. Jan van Wagheninghe, sacrista
c. 1508; N.T.
- c. 1508 Bado, donaat
c. 1508.
- 1511, 23 April fr. Ricquinius, convers
c. 1512; N.T.
- c. 1512 Gozewijn, donaat
c. 1512.
- c. 1514 Jan Bloem, donaat
c. 1514.
- 1514, 9 Nov. D. Willem Collert, monnik
c. 1515; N.T.; N.U., 335; N.R. 9 Nov.
- c. 1515 Dirk Bernardsz, donaat
c. 1515.
- 1516, 18 Oct. D. Joannes de Alcmaria (?),
monnik
c. 1516; N.R. 18 Oct.
- c. 1516 Hendrik Coenraadsz, donaat
c. 1516.
- c. 1516 D. Dirk van Xanten, monnik
c. 1516; N.T.

- c. 1517 fr. Herman, convers
c. 1517; N.T.
Overleden op 23 Febr. of op 25 Sept. (N.R.)
- c. 1520 Willem, donaat
c. 1520 „portarius”.
- 1521, 1 Sept. D. Reynerus Falck v. Arnhem
oud-procurator
c. 1521; N.T.; N.R. 1 Sept.
- c. 1521 fr. Eberhardus Polman, convers
c. 1521; N.T.
- c. 1523 Gozewijn, donaat
c. 1523.
„sartor”.
- 1523, 20 April D. Dirk Poelman, monnik
c. 1524; N.U., 259.
„habens anniversarium perpetuum per totum
Ordinem.”
- c. 1525 Bernard, donaat
c. 1525.
„sartor”.
- c. 1529 fr. Hendrik van Utrecht, convers
c. 1529.
Mogelijk dezelfde als fr. Hendrik Clivis, die
in N.R. onder 14 Juni wordt vermeld.
- 1529, 1 Dec. D. Jan van Wesel, monnik
c. 1530; N.R. 1 Dec.
„qui 60 annis laudabiliter vixit in Ordine.”
- 1530, 10 Aug. D. Rodolphus, vicaris
c. 1531; N.R. 10 Aug.
- c. 1531 D. Jan Adamsz, monnik
c. 1531.
- c. 1531 D. Engelbertus, monnik
c. 1531.
- c. 1532 D. Gerrit van Groningen, monnik
c. 1532.

- c. 1533 Anthonie, donaat
c. 1533.
1532, 14 April * D. Philippus van Reimers-
waal, monnik
N.U., 257; A.A.U. XXIV, 3; LVI (1932), 66;
H.B., LX, 277.
Professus van het Delftse klooster. Priester
gewijd 1514, verbleef 1531–’34 als hospes te
Arnhem en daarna te Vught.
- c. 1533 Dirk, donaat
c. 1533.
- c. 1533 D. Dirk, monnik
c. 1533.
1532, 15 Aug. D. Mathias, (de Pirmont?), monnik
c. 1533; N.R., 15 Aug.
- 1533, 20 Febr. D. Anthonie van den Grave,
oud-prior
c. 1533; N.U., 241; A.A.U. LVI (1932), 61–64.
Prior van vóór 1501 tot 1530 en convisitator
1522–1524²⁰⁾.

²⁰⁾ Tijdens zijn prioraat zijn verschillende weldoeners van het convent overleden. 8 Aug. 1500 en 2 Mei 1505 stierven onderscheidenlijk Arnold van Middachten en zijn vrouw Belia van Wilp. Ieder van hen had te Monnikhuizen een cel gesticht. Zij zijn daar begraven. De grafsteen is nog grotendeels bewaard. (c. 1501: „Obiit D. Arnoldus de Middachten, benefactor et fundator unius cellae in domo Monachorum.” c. 1506: „Obiit Dna Bela militissa de Middachten, fundatrix unius cellae in domo in Monichusen.” Vgl. *Bijdragen en Meded. Gelre*, XLIII). De overlijdensberichten van 1504 vermelden nog een echtpaar, dat een cel had gesticht: c. 1504: „Obierunt Wilhelmus et Wilhelma uxor eius, fundatores unius cellae in domo Monachorum.” Verder meldde de Grande Chartreuse het overlijden van D. Otto van Hokelen, Arnheems burger († Jan. 1502), van zijn dochter Aleydis († 19 Febr. 1502) en van Rodolphus van Hokelen, een weldoener († 1 Mei 1531). Vervolgens c. 1523: „Obiit domicella Elia, contharalis circumspetti et militaris viri Antonii de Ameronghen, magna benefactrix domus in Monichusen, habens per totum

- c. 1534 Gerrit van Benisson (?), donaat
c. 1534.
- c. 1534 D. Willem Albertsz, monnik
c. 1534; vgl. ook A.A.U. LVI (1932), 63.
- c. 1535 * D. Anthonie Rosendael, monnik
c. 1535; A.A.U., LVI (1932), 66.
Monnik van het klooster buiten Antwerpen. In
1532 als hospes naar Monnikhuizen gekomen.
- 1538, 16 Febr. D. Theodoricus Bochlo-
die (?), monnik
c. 1538; vgl. ook A.A.U. LVI (1932), 63, 66.
Overleden bij de Kartuziers van Zelem bij
Diest.
- c. 1538 Hendrik van Nieuwbroek, donaat
c. 1538.
- c. 1538 D. Marcilius Berenghen, monnik
c. 1538.
- 1539, 1 Juli D. Jacob van Zevener, monnik
c. 1540; N.R.; A.A.U. LXII (1916), 18—19.
Aanvankelijk professus van het Kampense huis,
later door een tweede professie aan Monnik-
huizen verbonden. Van 1517 af is hij enige
jaren prior te Kampen geweest.
- 1539, 20 Aug. D. Ypolitus Ricanus,
procurator
c. 1540; N.R. 20 Aug.
- c. 1540 Wouter, donaat
c. 1540.
- c. 1540 Frederik, donaat
c. 1540.
- c. 1541 D. Joannes Barne (?), monnik
c. 1541; vgl. ook A.A.U. LVI (1932), 63.

Ordinem anniversarium perpetuum associandum." Ten slotte is
in 1526 het stoffelijk overschot van Jacob van Appelteern, de
vroegere domproost van Utrecht, in Monnikhuizen ter ruste ge-
legd.

- 1541, 24 Febr. * D. Nicolaas Delck, monnik
c. 1541; N.T.
Professus van het Luikse klooster, hospes te
Arnhem en aldaar overleden.
- c. 1541 fr. Hendrik, convers
c. 1541.
- c. 1541 Gonsalinus, donaat
c. 1541.
- 1544, 31 Jan. * D. Jan Arnoldsz. van
Utrecht, prior
c. 1544; N.T.; Le Vasseur, I, 153; N.U.,
365; A.A.U. LVI (1932), 64—67.
Professus van de Utrechtse kartuize, waar hij
in 1524 was ingetreden. Prior Arnhem 1530—
1544. Een door hem geschreven tijnsregister
berust in het Staatsarchief te Antwerpen.
- c. 1544 Anthonie, donaat
c. 1544.
- c. 1544 Willem, donaat
c. 1544.
- 1545, 20 Dec. * fr. Jacob Paeu van Utrecht
convers
N.U., 352, 360, 365; *Oud-Holland*, LXII, 107
e.v. en LXVII, 157—166. Professus van het
Utrechtse klooster, waar hij 6 Febr. 1520 het
Kartuizerkleed had ontvangen.
Overleden als hospes te Monnikhuizen. Zijn
portret is bewaard op een triptiek van 1521,
welke hij tijdens zijn noviciaat aan het kloos-
ter bij Utrecht had geschonken. (Vgl. *Jaar-
boekje Oud-Utrecht* 1953, bl. 55—57).
- c. 1545 Radulphus de Gravia, donaat
c. 1545.
- c. 1547 D. Jacob, sacrista.
c. 1547.

- c. 1551 * D. Hendrik van Gent, monnik
c. 1551; A.A.U. LVI (1932), 75.
Hij was professus van een der andere kloosters en is als hospes te Monnikhuizen gestorven.
- c. 1551 Jan Anoldsz, donaat
c. 1551.
- c. 1551 Willem Jansz, donaat
c. 1551.
- c. 1551 Jan Simonsz, donaat
c. 1551.
- c. 1553, 19 April D. Willem Welderen, monnik
c. 1554; N.R. 19 April; A.A.U. XXIV (1897), 39.
Zijn priesterwijding vond plaats 29 Mei 1518.
- c. 1554 Arnold, donaat
c. 1553.
- c. 1554 D. Joannes Bordelius (?), monnik
c. 1554.
- c. 1554 D. Rogerius, monnik
c. 1554.
Hij had bij zijn dood 48 jaren „laudabiliter” in de Orde geleefd.
- c. 1555 Daniel, donaat
c. 1555.
- 1556, 19 Maart * D. Lieven van der Maude (Ammonius), monnik
O.G.E. 25 (1951), 27–28.
Eerst professus van de kartuize bij Geeraardsbergen, daarna van die buiten Gent. Hij heeft 1540–1542 als hospes te Monnikhuizen verblijf gehouden ²¹⁾.

²¹⁾ Hij was geraakt door een overdreven en ongebonden humanistische geest, die hem in ernstig conflict bracht met de eisen van zijn roeping. Te Monnikhuizen schreef hij o.m. een *Tractatus in parabolam Salvatoris nostri de filio minoru natu*, welke in 1542 te Leuven in druk is verschenen. Voorts een

- 1556, 25 Juli D. Rutger van Meer, monnik
c. 1557. N.R.; A.A.U. XXIII (1896), 387; LVI (1932), 75.
Hij had 53 jaar „laudabiliter” in de Orde geleefd. 8 Febr. 1505 was hij tot priester gewijd.
- c. 1557 Jan, donaat
c. 1557. A.A.U. LVI (1932), 75.
- c. 1557 Pieter Molitor, donaat
c. 1557.
- c. 1558 Simon, donaat
c. 1558.
- c. 1564 Gerrit Hacterd, donaat
c. 1564.
- c. 1567 Jan Brimel (?), donaat
c. 1567; A.A.U. LVI (1932), 75.

beknopte biographie van de in 1535 overleden prior-generaal der Orde Willem Bybau van Tielt (zie R. H. E. XXVIII (1942), 152–155), terwijl hij er ook Bybau's Sermones capitulares had verzameld (ms. 5136–37 Kon. Bibl. Brussel). Bovendien heeft hij in 1540 te Monnikhuizen de psalter in het Grieks afgeschreven, welk hs. te Dresden wordt bewaard (ms. A 304). Ook werkte hij in Arnhem aan een verhandeling over de flinkheid in tegenspoed. Van zijn hand zijn 183 brieven bewaard (w.o. 6 gericht aan Erasmus), welke zijn gepubliceerd. In een brief van 19 Maart 1542, gericht aan de kanunnik Cornelius Trajectinus, beklagt hij zich over zijn ballingschap nabij Arnhem. „En gij begrijpt, beste Cornelius, hoe hard het mij valt, zo ver verwijderd te zijn van mijn geboortegrond, gespeend van elke troost van mijn geliefde studies. Van de Griekse en Latijnse werken, die mijn zo goed voorziene boekerij vormden en die ik had verzameld ten koste van zoveel offers en zo grote uitgaven, heb ik hierheen slechts drie boeken en enige deeltjes van klein formaat kunnen meenemen. En ik heb mij van al die andere moeten scheiden, zelfs van die, welke ik had gecopiëerd. Is dat niet héél erg, vooral op deze plek, waar geen boeken zijn, zelfs geen Latijnse; in dit woeste land, nog woester geworden door de oorlogen en waar niemand de vreugde der schone letteren kent?” (A. Roersch, *L'humanisme belge à l'époque de la Renaissance* (Bruxelles 1910), 64–65).

- 1567, 20 April * D. Hendrik van Mierlo, oud-prior
c. 1568; A.A.U. LVI (1932), 67–70; B.B. XVI (1941/5), 66–69.
Professus van het klooster bij 's Hertogenbosch. Prior te Arnhem 1552–1564 en te Vught 1564–1567 en tevens 1564–1566 convisitator.
In het kalendarium van het Bosse convent wordt hij geprezen als „vir religiosus et magna experientiae in temporalibus, regimine et gubernatione.”
(*Verzameling der Graf- en Gedenkschriften van de provincie Antwerpen*, V (Antwerpen 1873), 526).
- 1567, 21 April. D. Lambert van Brienen, oud-prior
c. 1568; N.R.; *Le Vasseur*, I, 277; A.A.U. LIII (1929), 343–344; LVI (1932), 67, LXII (1938), 25–26.
Prior te Arnhem 1544–1552, te Utrecht 1555–1561 en te Kampen 1562–1567.
- 1568, 16 Mei fr. Christophorus van Gent, convers
c. 1560. N.R. 16 Mei; A.A.U. LVI (1932), 75.
Hij was eerst professus van het klooster te Scheut bij Brussel en is later door een tweede professie overgegaan naar het Arnhemse convent.
- c. 1568 D. Dirk Glabeyne, monnik
c. 1569. St. d'Ydewalle, *De kartuize Sint Anna ter Woestijne 1350–1792* (Brugge 1945).
Hij was 1564–1569 als vicaris belast met de leiding van de kartuizerzusters buiten Brugge, alwaar hij is gestorven.
- 1569, 2 Oct. D. Petrus Vercevelt, monnik
c. 1570; N.R.; A.A.U. LVI (1932), 76.

- Bij zijn dood „antiquior” van het convent. In A.A.U. LVI (1932) is hij abusievelijk vereenzelvigd met Pieter Cuel, die volgt. Hij heeft 1564–1567 aan het hoofd van het Arnhemse convent gestaan²²).
- 1573, 23 Febr. D. Willem Stadtloo, monnik
c. 1573; N.R. 23 Febr.; A.A.U. LVI (1932), 76.
- c. 1579 * fr. Pieter Cuel, clericus redditus
c. 1579; A.A.U. LVI (1932), 76.
Hij was diaken en professus van het klooster bij Zierikzee.
- c. 1580 fr. Antonius de Repressa, convers
c. 1580; A.A.U. LVI (1932), 77.
Overleden als hospes in de kartuize te Aniago bij Valladolid (Spanje).
- c. 1581 D. Frans van Tongeren, monnik
c. 1581; A.A.U. LVI (1932), 76.
- 1582, 25 April D. Lambertus, monnik
c. 1583; A.A.U. LVI (1932), 77.
Gestorven als hospes te Luik.
- 1582, 28 Mei D. Andreas Litijs, monnik
c. 1583; N.R. 28 Mei; A.A.U. LVI (1932), 78.
Hij is prior geweest in de kloosters te Aggsbach aan de Donau en te Gemnitz (Oostenrijk).
- c. 1585 D. Hieronymus Smidt (Faber), monnik
c. 1585; A.A.U. LVI (1932), 76; *Bijdr. en Meded. Gelre*, XV (1912), 299.

²² In de priorenlijst van Monnikhuizen (A.A.U. LVI (1932), 1–78) ontbreekt de naam van degene, die na het vertrek van Hendrik van Mierlo in 1564 aan het hoofd van het convent is komen te staan en die in 1567 weder uit het prioraat is ontheven. In N.R. wordt onder 2 October echter vermeld: „D. Petrus Verschult professus et olim prior, procurator et sacrista domus Monachorum, senior et jubilarius, qui 55 annis laubabiliter vixit in Ordine.” Dit is ongetwijfeld de op 2 Oct. 1569 overleden D. Petrus Vercevelt, met wiens naam derhalve de priorenlijst kan worden aangevuld. (Vgl. A.A.U. LXII (1938), 254–255).

- c. 1584 D. Theodorus Blochovius, monnik
Overleden als vicaris van het klooster te Mauerbach (Oostenrijk).
c. 1584; A.A.U. LVI (1932), 78.
- 1592, 3 Sept. * D. Andries Loodt van Hulst, prior
c. 1593; A.A.U. LVI (1932), 70—78.
In 1560 in de kartuize te Leuven geprofeest. Bekleedde aldaar en te Gent de ambten van procurator en van vicaris. Prior te Herne bij Edingen 1567—1570 en te Arnhem 1570—'92. Hij stierf in het klooster te Keulen²³).
- 1594, 15 Mei D. Gozewijn van Utrecht, oud-vicaris
c. 1594; N.R.; A.A.U. LVI (1932), 69, 75, 78.
Overleden als hospes in de kartuize bij Coblenz, na gedurende 47 jaren in de Orde te hebben geleefd.
- c. 1599 D. Leo, monnik
c. 1590; A.A.U. LVI (1932), 78.
Overleden in de kartuize van Gemnitz (Oostenrijk).

²³ In een verslag dd. 14 Nov. 1592 van Nicolaas Wiggers Cousebant aan Sasbout Vosmeer over een reis naar Keulen, waarbij hij ook Arnhem had bezocht, staat vermeld, dat hij daar een Kartuiser had ontmoet (wellicht de na te noemen Joachim van Eck of Jan van Tongeren). „Alterum ex solitudine aberratum sive Carthusia tetigi sed post tactum dolui cum inducibilem agnovi. Hic solus habet ab aliquot annis ibi depositum S. chrisma; quod dum administrat rogandus est Deus ut propter petentium devotionem et sanctam Ecclesiae intentionem virtutem accipiat. Parum siquidem est instructus, homo sui sensus et externis vagationibus deditus. Salvat illum pia virgo apud quam victum solvit. Promisi me missurum chrisma novum ut quod propter necessitatem populi facit aliquosque bene fiat.” (H.B. L (1933), 41).

- c. 1620 * D. Adriaan van den Dorpe, benoemd prior
E. Lamalle, *La chronique de la chartreuse de la Chapelle* (Louvain 1932), 14, 156—187, 217, 219.
Professus van de Kartuize bij Edingen. Vóór 1580 heeft hij enige jaren als hospes te Monnikhuizen verbleven, vanwaar hij tijdens de troebelen uitweek naar het klooster te Erfurt. Prior te Edingen 1580—1619 of 1620. In 1599 benoemde het generaal kapittel hem tot prior van Monnikhuizen, in de hoop, dat dit huis zich spoedig zou herstellen, doch met de bepaling, dat hij voorlopig te Luik zou resideren. Het convent te Edingen liet hem niet gaan, doch herkoos hem aanstonds als prior, waarmede de visitatoren zich hebben verenigd. (Vgl. A.A.U., LVI, 73—74).
- 1627, 10 Juni Fr. Joannes Commotius, convers.
c. 1628: A.A.U. LVI (1932), 3, 34, 78; B.B. XVI (1941/5), 9. In de „epistola dedicatoria” van zijn uitgave van Dorlandus' *Chronicon Cartusiense* (Keulen 1608) vermeldt Th. Petreius hem als „fidelis ille provinciae vestrae filius ac singularis industriae pietatisque vir.”
- na 1576 D. Dirk van Vianen, monnik
A.A.U. LVI (1932), 76.
- na 1580 Willem van Amersfoort, convers
A.A.U. LVI (1932); *Bijdr. en Meded. Gelre*, XV (1912), 299.
Hij behoorde sedert 1580 tot de van overheidswege gealimenterden en is waarschijnlijk buiten de Orde gestorven.
- na 1581 D. Jan van Tongeren, monnik

A.A.U. LVI (1932), 76–77; *Bijdr. en Meded. Gelre*, XV (1912), 302–304.

Na 1567 achtereenvolgens als hospes gezonden naar Geertruidenberg, Lier en Gent. In 1580 is hij weder in Arnhem. Herhaalde berispingen van het bestuur der Orde wegens het uitoefenen van de geneeskunde had hij in de wind geslagen.

Blijkbaar is hij als ongehoorzame in de wereld gestorven²⁴).

na 1581 J o h a n B a s t y n s

Bijdr. en Meded. Gelre, XV (1912), 299, 302.

Hij behoorde tot de sedert 1580 van overheidswege gealimenterden en is wellicht buiten de Orde gestorven.

na 1594 D. J o a c h i m v a n E c k, procurator

A.A.U. LVI (1932), 76; *Bijdr. en Meded. Gelre* XV (1912), 299, 302.

Hij behoorde nog in 1594 tot de van overheidswege gealimenterden en is waarschijnlijk buiten de Orde gestorven.

na 1581 A l b r e c h t, lekebroeder.

Bijdr. en Meded. Gelre, XV (1912), 300.

Hij behoorde in 1581 tot de van overheidswege gealimenterden en is waarschijnlijk buiten de Orde gestorven.

H. J. J. SCHOLTENS

Beverwijk, 15-5-'53.

²⁴) Een verzoek door hem in 1581 aan het Hof gedaan, om alsnog voor alimentatiegeld in aanmerking te komen, werd afgewezen, daar hij „sich ryckelyck onderhoudet met die konste der artzenien, die hy gebruyckt, alzoë dat hy daerdoer mit allerhandt geselschap in een onordentlich leeven gereedt.” (*Bijdr. en Meded. Gelre*, XV (1912), 304).

AUTOBIOGRAFISCHE AANTEKENINGEN VAN SASBOUT VOSMEER

In aansluiting op hetgeen door ons reeds in dit tijdschrift gepubliceerd is over Sasbout Vosmeer en vooral ter staving van hetgeen volgen zal, achten we de publicatie van de autobiografische aantekeningen van onze eerste apostolisch vicaris in de Nederlanden noodzakelijk.

Het onvolledige handschrift, dat wij hiermede bekend maken, berust onder nr. 45a in het Archief van de Oud-bisschoppelijke Clerezij (=AOBC.), sinds jaren in bewaring bij het Algemeen Rijksarchief te 's Gravenhage.

Het hs. bestaat uit 2 katerntjes van resp. 12 en 16 blz. en 4 losse blz.

Het eerste katerntje meet 12½ x 17 (11 x 15) cm. en is gefolieerd (fo. 18r–23v). fo. 18r in *lopend* schrift, in tegenstelling tot de rest in *staand* schrift, is van jongere datum. Vosmeer sluit immers deze pagina af met te zeggen: „Hec que supra 32 anno scribo, postquam contigerunt ea, que sequuntur”, hetgeen we vertalen door: „Dit wat hierboven staat, schrijf ik in het 32e jaar, nadat gebeurd is, wat nu volgt”. Dit eerste katerntje handelt over zijn jeugd jaren, toen hij 11 en 14 jaar oud was (1559 en 1562) en verder over de jaren 1578, 1579 en 1580. Het sluit niet aan bij het volgende katerntje. Het is moeilijk uit te maken, wanneer deze aantekeningen op schrift werden gesteld. Als hij bij October 1578 (fo. 19v) spreekt van „verum temporum successus satis docuit recte eum inspirationibus suis obtemperasse” . . . dan is het duidelijk dat deze aantekening niet van genoemde tijd kan zijn, aangezien